

ORDIN

**Privind aprobarea criteriilor generale pentru clasarea bunurilor culturale imobile
în Lista monumentelor istorice**

Ministrul culturii,
În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 134/1998 privind organizarea și funcționarea
Ministerului Culturii, cu modificările ulterioare,

În aplicarea dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 27/1992 privind unele măsuri pentru
protecția patrimoniului cultural național, aprobată și modificată prin Legea nr. 11/1994, cu
modificările ulterioare,

În conformitate cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea
patrimoniului cultural național, aprobată și modificată prin Legea nr. 41/1995, cu modificările
ulterioare,

emite următorul ordin:

Art. 1.

(1) Se aprobă criteriile generale pentru clasarea bunurilor imobile în Lista monumentelor
istorice, cuprinse în anexa nr.1.

(2) În baza criteriilor menționate la alin. (1) se vor elabora norme metodologice privind
clasarea bunurilor culturale imobile în Lista monumentelor istorice.

Art. 2.

(1) Lista monumentelor istorice este structurată pe capitole, conform anexei nr.2, și se
întocmește pentru fiecare județ, respectiv pentru municipiul București.

(2) Pentru municipiul București bunurile culturale imobile cuprinse la cap II „Monumente
și ansambluri de arhitectură; monumente tehnice” din Lista monumentelor istorice se vor
repartiza pe categorii valorice, conform anexei nr. 3.

Art. 3. Încadrarea bunurilor culturale imobile în Lista monumentelor istorice se face la
propunerea inspectoratelor pentru cultură județene, respectiv al municipiului București, prin
oficiile județene pentru patrimoniul cultural național.

Art. 4. Lista monumentelor istorice, avizată de Comisia Națională a Monumentelor Istorice,
se aprobă de ministrul culturii și se transmite de Direcția Monumentelor Istorice, în termen
de 30 zile de la aprobare, inspectoratelor pentru cultura județene, respectiv al municipiului
București, precum și consiliilor județene, respectiv Primăriei Municipiului București.

Art. 5. Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 6. Direcția Monumentelor Istorice, Direcția generală așezăminte, centre și inspec-
torate pentru cultură, precum și inspectoratele pentru cultură județene, respectiv al munici-
piului București, vor aduce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**MINISTRUL CULTURII,
Ion CARAMITRU**

București, 22 februarie 2000
Nr. 2013

CRITERII GENERALE

Pentru clasarea bunurilor culturale imobile în Lista monumentelor istorice

CAPITOLUL I

Dispoziții cu caracter general

Art. 1. Propunerea de clasare a unui bun cultural imobil ca monument istoric se poate face numai pe baza expertizei efectuate, de persoane atestate ca specialiști sau experți în domeniul protecției, conservării și punerii în valoare a monumentelor istorice.

Art. 2. Clasarea unui imobil în Lista monumentelor istorice se poate face dacă acesta întrunește unul sau mai multe criterii valorice.

Art. 3. Criteriile valorice pot fi aplicate și numai unei părți a unui imobil, dacă acesta nu întrunește condițiile necesare în întregul său.

Art. 4. Criteriile valorice de clasare se aplică în funcție de natura imobilului: monument, ansamblu, rezervație.

Art. 5. În sensul prezentei anexe se definesc următorii termeni:

a) *monument* – construcția sau partea de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acesta, precum și lucrările artistice comemorative, funerare și de for public, împreună cu terenul aferent delimitat topografic, și care constituie măturii cultural-istorice remarcabile din punct de vedere arhitectural, arheologic, artistic, religios, social, științific sau tehnic;

b) *ansamblu* – grup coerent, din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic, de construcții urbane sau rurale, împreună cu terenul aferent, care formează o unitate delimitată topografic și care constituie măturii cultural-istorice remarcabile din punct de vedere arhitectural, arheologic, artistic, religios, social, științific sau tehnic;

c) *rezervație* – teren delimitat topografic, care cuprinde acele creații ale naturii sau ale omului, în cadru natural și care constituie măturii cultural-istorice remarcabile din punct de vedere arhitectural, arheologic, artistic, religios, social, științific sau tehnic;

Art. 6.

(1) Valoarea locală sau națională a unui monument, ansamblu sau a unei rezervații se va aprecia prin raportarea acestora și a fiecărui criteriu valoric care le definește la alte monumente, ansambluri sau rezervații similare din țară.

(2) Pentru aprecierea valorii internaționale a unui monument, ansamblu sau a unei rezervații se vor aplica criteriile stabilite prin convențiile internaționale.

(3) Condițiile de departajare între categoriile valorice A, B și C prezentate în anexa nr. 3 vor fi precizate prin metodologie.

CAPITOLUL II

Criterii valorice pentru clasare

Art. 7. Clasarea unui imobil în Lista monumentelor istorice se face în baza următoarelor criterii valorice, pentru care se stabilesc subcriteriile specifice:

1. criteriul referitor la vechime, în funcție de natura imobilului:

a) pentru monumente;

- b) pentru ansambluri;
- c) pentru rezervații;
- 2. criteriul referitor la valoarea arhitectural-urbanistică, artistică, în funcție de natura imobilului:
  - a) pentru monumente;
  - b) pentru ansambluri;
  - c) pentru rezervații;
- 3. criteriul referitor la valoarea memorial-simbolică;
- 4. criteriul referitor la raritate, unicitate.

CAPITOLUL III

Criteriul referitor la vechime

Art. 8. Criteriul referitor la vechime și subcriteriile sale se referă exclusiv la construcția existentă, nu și la eventualele atestări documentare ale unor construcții anterioare care au fost total înlocuite de construcția existentă.

Art. 9. Posibilitatea ca un imobil să fie clasat în una dintre categoriile monumentelor istorice crește proporțional cu vechimea lui.

Art. 10. În cazul monumentelor se vor avea în vedere următoarele subcriterii:

- a) vechimea construcției inițiale și a intervențiilor ulterioare;
- b) vechimea componentelor artistice inițiale și ulterioare;
- c) vechimea amenajărilor întregului teren aferent bunului imobil;
- d) ponderea diferitelor părți provenite din intervențiile efectuate de-a lungul timpului;
- e) ponderea substanței originale păstrate din fiecare etapă de intervenție.

Art. 11. În cazul ansamblurilor se vor avea în vedere următoarele subcriterii:

- a) vechimea ansamblului inițial și a intervențiilor ulterioare;
- b) vechimea fiecărei părți a ansamblului: inițiale și ulterioare;
- c) ponderea diferitelor imobile/părți provenite din intervenții de-a lungul timpului;
- d) ponderea substanței originale păstrate din fiecare etapă de intervenție;

Art. 12. În cazul rezervațiilor se vor avea în vedere următoarele subcriterii:

- a) evoluția istorică a teritoriului cuprins în rezervație;
- b) ponderea diferitelor imobile/părți provenite în intervențiile de-a lungul timpului.

CAPITOLUL IV

Criteriul referitor la valoarea arhitectural-urbanistică și artistică

Art. 13. Criteriul referitor la valoarea arhitectural-urbanistică, artistică se poate aplica unui imobil în întregul sau oricărei părți a acestuia.

Art. 14. În cazul monumentului vor fi avute în vedere următoarele subcriterii, în funcție de valoarea, calitatea și semnificația lor:

- a) concepția spațială;
- b) concepția funcțională;
- c) concepția/compoziția volumetrică;
- d) plastica arhitecturală a fațadelor;
- e) arhitectura interioarelor;
- f) coerența stilistică;
- g) concepția structurală și tehnică;

- h) componentele artistice: frescă, mozaic, sculptură etc. și ponderea celor valoroase față de întreaga clădire;
- i) amenajarea terenului aferent construcției;
- j) construcții auxiliare, instalații, elemente de mobilare exterioară, pavimente, amenajări peisajere și altele;
- k) relația cu contextul urban și natural;
- l) reprezentativitatea pentru o epocă istorică/stil, școală, curent artistic;
- m) reprezentativitatea în cadrul unui program/tip de clădiri;
- n) notorietatea autorului și reprezentativitatea pentru opera celui autor.

Art. 15. În cazul ansamblului subcriteriile referitoare la valoarea arhitectural-urbanistică, artistică vor fi aplicate în funcție de aspectul specific cultural, istoric, funcțional, stilistic, urban sau rural etc., care conferă coerența ansamblului și îl delimitează topografic.

Art. 16. Subcriteriile care vor fi avute în vedere la clasarea ansamblurilor sunt:

- a) coerența structurală, stilistică, funcțională, temporală, de tehnică de construcție, precum și tehnica autorului;
- b) compoziția spațial-volumetrică/caracteristici funcționale;
- c) clădirile componente și ponderea celor valoroase față de întreg;
- d) componentele artistice și ponderea celor valoroase față de întreg;
- e) amenajări ale spațiului exterior: pavimente, mobilier urban, amenajări peisajere etc.;
- f) relația ansamblului cu contextul urban sau natural în care se înscric;
- g) reprezentativitatea în cadrul unei tipologii urbane;
- h) înscrierea în regulamentul urban al epocii în care a fost construită clădirea;
- i) reprezentativitatea în cadrul unui stil, unei școli, unui curent artistic, unei epoci;

Art. 17. În cazul rezervațiilor subcriteriile se vor aplica în funcție de specificitatea care se stabilește fiecărei rezervații.

Art. 18. Subcriteriile care vor fi avute în vedere la clasarea rezervațiilor sunt următoarele:

- a) identitatea spațială, caracterul;
- b) compoziția volumetrică/caracteristici funcționale;
- c) valorile diverselor construcții componente și ponderea lor, care conferă rezervației un anumit caracter și o delimitează;
- d) ponderea clădirilor valoroase față de întreg;
- e) amenajări ale spațiului exterior: pavimente, mobilier urban, amenajări peisajere etc.;
- f) semnificația țesutului urban: parcelarul, trama stradală, fondul construit;
- g) evoluția teritoriului în raport cu regimul de proprietate;
- h) relația cu contextul fizic/teritoriul înconjurător urban și natural;
- i) reprezentativitatea în cadrul unei politici urbane;
- j) reprezentativitatea în cadrul unei tipologii;

CAPITOLUL V

Criteriul referitor la valoarea memorial-simbolică

Art. 19. Criteriul și subcriteriile se aplică monumentelor, ansamblurilor și rezervațiilor, fără deosebire.

Art. 20. Subcriteriile referitoare la valoarea memorial-simbolică sunt:

- a) evenimente istorice, culturale, politice sau sociale, respectiv personalități culturale, politice ori personaje legendare sau mitice, legate de locul respectiv și/sau reprezentate;

- b) tradiții locale – obiceiuri, activități specifice, sărbători religioase sau profane etc. – legate de locul respectiv;
- c) prezența în memoria comunității, la nivel național sau local;
- d) clădiri dispărute, atestate documentar, care au existat pe locul respectiv.

CAPITOLUL VI

Criteriul referitor la raritate/unicitate

Art. 21. Criteriul și subcriteriile se aplică monumentelor, ansamblurilor și rezervațiilor, fără deosebire.

Art. 22.

(1) Subcriteriile în funcție de care se va face aprecierea rarității sau a unicității sunt următoarele:

- a) vechimea;
- b) valoarea arhitectural-urbanistică și artistică;
- c) valoarea istorică/memorial-simbolică;
- d) stilul, școala, curentul istoric;
- e) autorul;
- f) programul de arhitectură sau urbanistic;
- g) concepția structurală și tehnica constructivă;
- h) componentele artistice;
- i) unicitatea sau raritatea istorică;
- j) originalitatea, atipicitatea, excepția, bizareria.

(2) Subcriteriile de la alin. (1) lit.a), b) și c) reprezintă aprecierea făcută potrivit cap. III, IV și V.

Art. 23. În cazul în care un monument istoric a fost inclus într-o categorie inferioară, iar aplicarea criteriului de raritate/unicitate o justifică, acesta poate fi clasat într-o categorie superioară.

ANEXA NR. 2

CAPITOLUL IV

DENUMIREA

Capitolelor din Lista monumentelor istorice

- I. Monumentele arheologice; stiluri arheologice
- II. Monumente și ansambluri de arhitectură; monumente tehnice
- III. Clădiri memoriale
- IV. Monumente de artă, monumente și ansambluri memoriale
- V. Rezervații de arhitectură și urbanism; locuri istorice; parcuri și clădiri

CATEGORII VALORICE

Cuprinse în cap. II din Lista monumentelor istorice a municipiului București

Categorია A

Monumente de valoare națională excepțională, reprezentative pe plan universal

Categorია B

Monumente de valoare națională

În această categorie vor fi încadrate imobilele înscrise în categoria *monumente* din Lista monumentelor istorice a municipiului București –1992.

Categorია C

Monumente reprezentative pentru o anumită zonă, epocă, un anumit stil, autor, o anumită arie etnografică

În această categorie vor fi încadrate imobilele înscrise în categoria *arhitecturală și ambientală* din Lista monumentelor istorice a municipiului București –1992.

Bunurile culturale imobile care nu sunt clasate în categoriile A, B și C sunt bunuri culturale comune.